



WINKELPAND IN OPDRACHT VAN HENRICUS VAN VEEN

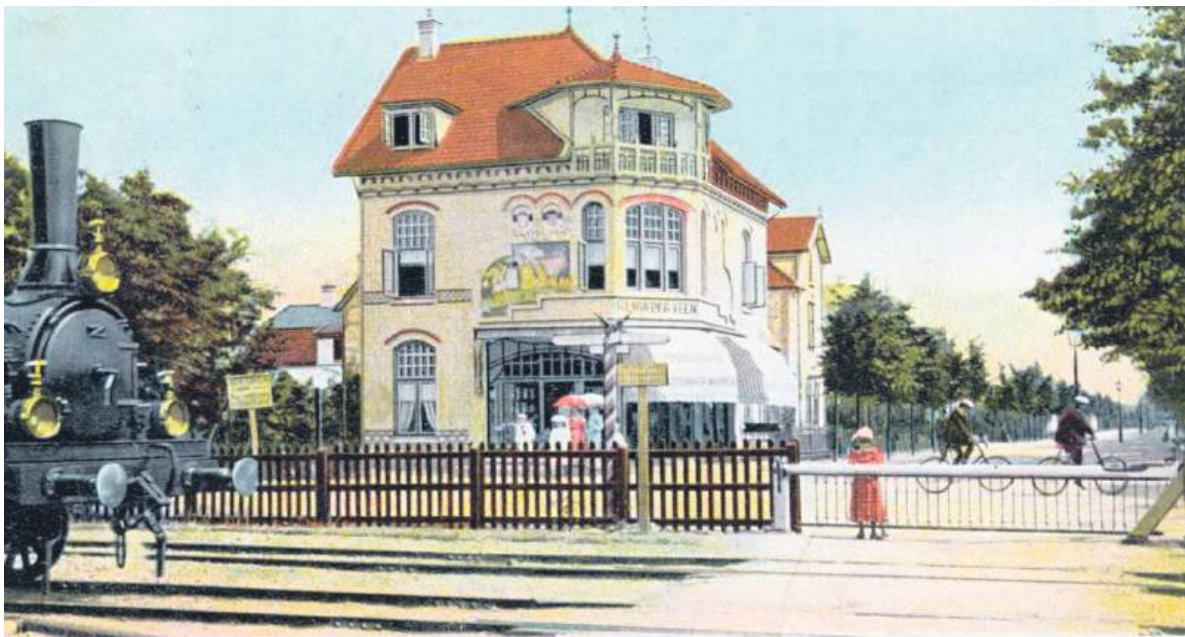
Wie ontwierp Stationsweg 2 in Bussum?

BUSSUM Werd het gemeentelijk monument Stationsweg 2 ontworpen door Willem Wiggers de Vries of niet? Het wordt vaak aan hem toegeschreven, maar er is altijd twijfel over geweest. Stationsweg 2 is een markant gebouw in Bussum met in de zijgevel een in tegeltableau uitgevoerde reclame voor Van Houtencacao.

Henricus van der Veen kocht het bouwterrein op de hoek van de Stationsweg en de Generaal de la Reijlaan in 1903. In juli van dat jaar vroeg hij de gemeente toestemming aan om buiten de rooilijn te bouwen. Dat werd goedgekeurd, maar daaruit blijkt dat hij nog niet was begonnen met bouwen. In 1904 werd het perceel verkaveld. In dat jaar zien we het gebouw ook verschijnen op een landmeterstekening. Het gebouw werd dus ergens in 1903 of 1904 ontworpen - nadat Van der Veen de grond had gekocht en voordat het op de kadastertekening verscheen.

Wat deed Willem in die tijd?

In januari 1902 had de zestienjarige Willem net zijn studie in Roermond afgerond. Hij studeerde waarschijnlijk bouwkundig tekenen, mogelijk bij Pierre Cuypers. Hij ging terug naar Amsterdam, waar zijn vader Vincent panden aan het bouwen was aan de Marxstraat, de Nassaukade en de Bilderdijkstraat. In 1894 had Willem op negenjarige leeftijd de eerste



■ Stationsweg 2.

steen gelegd van het huizenblok Marxstraat 202-210 (nu 222-230). In 1903 kocht Vincent zijn eerste perceel in Bussum op de hoek van de Havenstraat en de Landstraat, waarop hij een winkelhuis realiseerde. In november 1903 verhuisde hij zich met zijn gezin naar Huizerweg 32 in Bussum. Dus in 1903 of 1904, toen Stationsweg 2 werd gebouwd, was Willem afgestudeerd en woonde hij in Bussum. Hij werkte waarschijnlijk al samen met zijn vader. Omdat de bouwtekeningen in Bussum van

vóór 1906 niet bewaard zijn gebleven, weten we niet zeker aan welke van deze vroege projecten Willem heeft meegewerkt. Maar in september 1906 dienden Vincent en Willem een bouwdoosier in voor Stationsweg 10-14, met Willems handtekening erop. Kort daarna ontwierp Willem ook voor anderen en in 1909 kocht hij zelf zijn eerste perceel om te ontwikkelen. Het is dus niet uitgesloten dat hij in 1903 of 1904 in opdracht van Henricus van der Veen een ontwerp heeft gemaakt voor Stationsweg 2.

Welk bewijs is er?

Het bouwdoosier voor Stationsweg 2 is niet bewaard gebleven. Ik heb niet kunnen vinden aan wie Van der Veen de opdracht voor een ontwerp van Stationsweg heeft gegeven. Ik heb ook geen gegevens kunnen vinden over aanbestedingen waarbij Willem in die tijd mogelijk betrokken was.

Als we Havenstraat 13, ontworpen en gebouwd door Willem Wiggers in 1910-1911, vergelijken met Stationsweg 2, zou je haast denken dat hij ze beide ontworpen heeft. Steile daken, dakkapellen, torens, kleine ruiten in de ramen op de bovenverdieping en boogvensters. Beide gebouwen zijn uitgevoerd in geelachtige baksteen, in tegenstelling tot de meeste andere gebouwen in de omgeving. Willems andere bekende ontwerpen aan de Mecklenburglaan 28-48, Prins Hendriklaan 13-23 en Stationsweg 10-20 hebben vergelijkbare kenmerken. Het is dus mogelijk dat hij de ontwerper van Stationsweg 2 was, maar het bewijs is niet doorslaggevend.

Wat zijn de alternatieven?

Enkele jaren geleden opperde Gerard Hoogendijk in een privégesprek met de familie Wiggers de Vries dat Stationsweg 2 ontworpen zou zijn door het architectenbu-

reau van C.J. Kruisweg en J. van der Goot. Zij waren op tal van plaatsen actief in Bussum, dus het is mogelijk, hoewel er verder geen huizen in deze stijl van hen bekend zijn - maar ze waren 'eclectisch', dat wil zeggen dat ze in heel verschillende stijlen ontwierpen.

Na verder archiefonderzoek vond ik een advertentie in de Bussumsche Courant van 25 juli 1903, waarin Van der Goot en Kruisweg offertes vroegen voor een door



■ Bussumsche Courant 25-07-1903.



■ Willem Wiggers de Vries.

FOTO UIT FAMILIEARCHIEF

hen ontworpen winkelhuis op 'een hoek van de Stationsweg en de Generaal de la Reijlaan'. Het zou natuurlijk ook de andere hoek kunnen zijn (er zijn maar twee hoeken, aan de overkant van de straat loopt de spoorlijn). Bij controle van het kadaster bleek echter dat het huidige pand op die hoek in 1930 gebouwd is en dat daarvoor op die plek een pand uit 1880 stond. De advertentie uit 1903 kan dus niet naar dat perceel verwijzen. Dat pand ligt bovendien op de hoek van de Vlietlaan en niet aan de Stationsweg. Daarom moeten we concluderen dat niet Wiggers de Vries maar de firma Van der Goot en Kruisweg Stationsweg 2 heeft ontworpen.

Willem was inderdaad een begaafd architect die op jonge leeftijd diverse andere gebouwen in Bussum en Amsterdam ontwierp en liet bouwen, voordat hij in 1914 op slechts 29-jarige leeftijd tragisch om het leven kwam bij een spoorwongeluk. Maar Stationsweg 2 is niet van hem.

Bronnen:

gegevens van KadastraleKaart.com, Archief Gooi en Vechtstreek, Bevolkingsregister Roermond, Bussumsche Courant en Gooi- en Eemlander. Enkele foto's bewerkt en ingekleurd door Mark Nap, het Familie Archief

Miriam Wiggers de Vries

(Miriam is een achternichte van Willem: hij was de oudere broer van haar grootvader. Miriam woont in Australië.)



■ Stationsweg 10 t/m 14 uit 1907, gefotografeerd in 1915.



■ Geheel rechts Havenstraat 13.